

Man of vrouw, waarom moet je eigenlijk kiezen?

De scheidslijn tussen man en vrouw is niet zo eenduidig als we denken, betoogt **Ton van den Born**. We moeten in elk geval af van die binaire hokjesgeest.

Midden-Oosten-deskundige Mounir Samuel, zoals hij aangesproken wil worden, is begonnen aan een zoektocht naar zijn identiteit. Of het 'hij' of 'zij' moet worden, daar is Mounir niet uit. "Gebruik bij gebrek aan beter maar hij." Samuel wil niet verder als vrouw, als Monique, verklaarde hij, maar dat hoeft niet te betekenen dat hij man wordt.

Een dapper statement. Mounir schreef er een blog over 'Hoor, ik adem' en hij probeerde het onlangs nog een keer uit te leggen bij Eva Jinek op televisie. We moeten minder labelen, zei hij. Af van die binaire hokjesgeest. Er is meer tussen 'man' en 'vrouw'.

Het werd alleen niet goed begrepen. 'Jouw identiteitsproblematiek', reageerden mensen op Twitter. 'En allemaal aandachtstrekkerij'.

Caitlyn Jenner

Het is blijkbaar niet acceptabel om een tussenpositie in te nemen. De Amerikaanse tv-persoonlijkheid en oud-topatleet Caitlyn Jenner – voorheen Bruce Jenner – werd toegejuicht omdat Jenner zichzelf als vrouw presenteerde op de cover van het blad *Vanity Fair*. En de Nederlandse schrijver-columnist Maxim Februari kreeg applaus toen hij in het tv-programma *De Wereld Draait Door* vertelde dat hij in transitie ging.

De uitkomst is bij deze mensen duidelijk. Maar ga je op zoek naar je *gender*-identiteit en vind je die niet eenduidig in 'm' of 'v', dan haken mensen af.

Mounir straalde zodra hij het over zijn gevoel en zijn naam had, en over de bevrijding die het voor hem betekende om te aanvaarden dat je niet in dat hokje (v) hoeft te blijven zitten. Je kunt eruit, en dat heeft hij gedaan.

"In essentie was er niemand die mij

Caitlyn – voorheen Bruce – Jenner in het Amerikaanse blad *Vanity Fair*. FOTO ANP

ziet", zei hij. Dat bedrukte hem. "Want in mijn hoofd heet ik niet Monique. Ik ben Mounir, van die naam gaat mijn hart zingen."

Ik bewonder hem. Het is pijnlijk dat zoveel mensen met verwijt en onbegrip reageerden. Dat voel ik persoonlijk, want ik weet het zelf ook niet. Ik zit ook ergens tussen beide labels. En daar zit ik eigenlijk prima. *Je suis Mo*.

Ik verwijs vaak naar een kunstwerk, gezien op een *gender blender*-expositie in Eindhoven. Daarvoor waren honderden mensen geportret-

teerd, mensen met, neem ik aan, biologisch geslacht m of v. Maar aan de zijkant van ieder portret was met een rozeblauw lijntje getekend in hoeverre ieder van hen zich 'm' of 'v' voelde.

Verkeerde wereld

Dat verliep van 100 procent blauw aan de ene kant, via half-om-half in het midden, naar 100 procent roze aan de andere kant. Het kunstwerk maakte duidelijk dat *gender*-identiteit en biologisch geslacht los van elkaar staan.

De wereld is er helaas nog niet aan toe. De *gender*-diverse samenleving is nog een droom.

Losbreken van je biologische identiteit kan alleen als je de oversteek maakt. Wil je geen man zijn, dan moet je vrouw worden, of andersom. Meer ruimte is er niet voor veel mensen, zoals degenen die zo negatief reageerden op het verhaal van Mounir.

"Veel mensen vragen mij hoe het is om in het verkeerde lichaam te zijn geboren", twitterde Mounir op 7 juni. "Maar ik woon in de verkeerde wereld, niet in het verkeerde lijf."

Ton van den Born

redacteur van 'het Continuüm', online-magazine over gender-diversiteit

commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteurs.

Rechtbank volstaat niet in de strijd tegen de kerkelijke doofpotcultuur

Wat is er dan wel nodig? Een verandering van de kerkelijke cultuur

In het pijnlijke en beschamende proces van de ontrafeling van seksueel misbruik binnen de rooms-katholieke kerk, ontbrak tot dusver een belangrijk element: daders werden bestraft, maar degenen die hen de hand boven het hoofd hadden gehouden, werden ongemoeid gelaten.

Dat paus Franciscus nu heeft besloten een speciale rechtbank in te stellen voor bisschoppen die misbruik van kinderen verborgen of toelieten, is daarom een positieve stap. Tegelijkertijd moet geconstateerd worden dat die stap zo laat komt dat enige scepsis op zijn plaats is.

Wat het positieve aspect betreft:

het is goed dat de paus met de instelling van deze rechtbank gevolg geeft aan het advies van de Pauselijke Commissie voor de Bescherming van Minderjarigen, waarin slachtoffers vertegenwoordigd zijn; hun stem moet gehoord worden.

Het is ook bemoedigend dat de nieuwe rechtbank wordt ondergebracht bij de Congregatie voor de Geloofsleer, een kerkelijk orgaan met een hoge status. Het Vaticaan heeft laten weten dat niet te verwachten valt dat de paus zal afwijken van uitspraken van de rechtbank.

Het gaat hier, voor de goede orde, om kerkelijk recht, dat niet in plaats komt van eventuele straf-

rechterlijke vervolging, maar ter aanvulling daarvan. Zo behoort het ook te werken.

Dat er toch kanttekeningen nodig zijn, is vanwege de decennia van stilzwijgen die Rome op dit gebied achter de rug heeft. De morele boodschap die de kerk wil brengen heeft daar ernstige schade door opgelopen.

Bovendien zijn de zorgen nog niet voorbij. Sommige bisschoppen zijn uit eigen beweging opgestapt, maar nog nooit is een bisschop ontslagen vanwege het negeren van misbruik. Een veeg teken.

Blijkbaar is het kerkelijke apparaat uit zichzelf niet erg genegen harde maatregelen te nemen in

eigen gelederen. Die indruk wordt versterkt door de recente benoeming van een bisschop in Chili die volgens misbruikslachtoffers hun zaak in de doofpot had willen stoppen.

Het patroon lijkt te zijn dat de kerk instinctief kiest voor het toedekken van de eigen zonden en pas onder grote druk van de buitenwacht bereid is op te treden tegen falende broeders.

De speciale rechtbank die de paus nu instelt, zal een belangrijke rol hebben te spelen bij het veranderen van deze houding. Maar het is duidelijk dat het kerkelijk recht hier niet volstaat. Wat nodig is, is een verandering van de kerkelijke cultuur.